

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālās un pieaugušo izglītības aktualitātes

Uzdevumi profesionālās izglītības pievilcības un efektivitātes veicināšanai
2020. gadā

**Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta direktore
Izglītības un zinātnes ministrija**

Rūta Gintaute- Marihina

Rīga, 8.01.2020

*Seminārs **VIAA ERASMUS+** par projektu pieteikumu sagatavošanu aktivitāte KA1
Profesionālās izglītības sektorā*

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālās un pieaugušo izglītības īstenošanas prioritātes un uzdevumi (1)

- **Nodrošināt modulāro profesionālās izglītības programmu īstenošanu** atbilstoši uzņemšanas plānam (NEP saskaņots, atbilstoši metodiskā darba jomām, investīciju attīstības stratēģijām- ieguldījumiem programmās, nodrošinot ieguldījumu ilgtspēju)
- **Vispārizglītojošā satura reformas īstenošana profesionālajā izglītībā**, izmantojot elastīgu pieeju un integrējot **vispārizglītojošo un profesionālo saturu** (no 2020.gada 1.septembra 1.kursiem atbilstoši jaunajam kompetenču saturam un jaunajam prof.vidējās un arodizglītības standartam)
- **Nodrošināt metodisko darbu** (īpaši PIKC'os, koledžās)- pedagogu iesaiste profesionālās izglītības satura izstrādē, aktualizācijā, programmu satura pilnveidē (MIP, PKE, metodisko materiālu un mācību līdzekļu izstrāde, dalība PS/PKP izstrādē- bet jāatceras ka nozares nosaka Profesionālās izglītības satura sasniedzamos rezultātus)
- **Iesaiste profesionālās izglītības satura attīstībā** atbilstoši mērķgrupām un darba tirgus prasībām **DTAPs** (t.sk. Izmaiņas profesijās, nākotnes profesijas, LKI- 5 satura aktualizāciju ne tikai koledžas programmas, bet CVET- profesionālā tālākizglītība)
- **Pieaugušo izglītības piedāvājuma nodrošināšana un īstenošana** (prof.tālākizglītības un pilnveides programmu īstenošana, nodrošināšana, moduļu piedāvājums, pamatprasmju pilnveide, virzība uz personu profilēšanu- individuāli mācīšanās ceļi)
- **Ārpus formālās izglītības sistēmas iegūtās profesionālās kompetences novērtēšana**, atzišana un **Sasniedzamo mācīšanās rezultātu atzišana, validācija, novērtēšana**- lai dotu iespēju izglītojamiem (jaunieši, pieaugušie) atgriezties PII, un pilnveidot kvalifikāciju, atzišana starp dažādām izglītības pakāpēm

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālās un pieaugušo izglītības īstenošanas prioritātes un uzdevumi (2)

Veicināt mūsdienīgu vadības un pedagoģisko prasmju attīstību profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšanai (darbam ar MIP, kur teorijas apguve mijas ar praktisku darbošanos, sinerģija starp profesionālo un vispārējo saturu- sadarbība starp pedagogiem, prakšu vadītājiem, digitālās prasmes)

Prakšu un DVB mācību īstenošana un organizēšana sadarbībā ar darba devējiem, nodrošinot praktisko mācību kvalitātes pilnveidi un sadarbības stiprināšanu ar darba devējiem, pašvaldībām (konventi, NEP'I, u.c.)

Attīstības stratēģijas un investīciju plāna izstrāde 2020.gada laikā nākamajam plānošanas periodam 2021-2025 (paredzētas diskusijas ar nozarēm (NEP), reģionāliem pārstāvjiem- kurās PII koncentrēt investīcijas IP attīstībai un nozares, reģionālas nozīmes ekselences centru veidošanai)

Investīciju piesaistīšana un profesionālās izglītības attīstības un izaugsmes nodrošināšana, piesaistot finansējumu no dažādiem avotiem (t.sk. Starptautiskā sadarbība, ERASMUS+ programmas iespējas u.c.)

Virzība uz ekselenci – izcilību profesionālās izglītības un pieaugušo izglītības piedāvājuma īstenošanā un nodrošināšanā (Karjeras atbalsts, profesionālās meistarības konkursi)

Koledžas - kā nozīmīgi pieaugušo izglītības piedāvājuma īstenotāji- attīstība, PII ar tiesībām īstenot pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālās izglītības iestādes statuss, veidi, izglītības iestādes

Valsts dibinātas profesionālās izglītības iestādes

- ✓ Valsts tiešās pārvaldes iestādes statuss
- ✓ Valsts kapitālsabiedrības statuss

Pašvaldību dibinātas profesionālās izglītības iestādes

- ✓ pastarpinātās pārvaldes iestādes statuss

Privātās profesionālās izglītības iestādes

- ✓ Citu personu dibinātās profesionālās izglītības iestādes ir komercsabiedrības, biedrības vai nodibinājumi

2018/2019 dati- **27161** izglītojamie
prof.sākotnējā izglītībā
01.09.2019 IZM padotības iestādēs
- **18 998** izglītojamie

Koledžas	11 (t.sk. 5 IZM padotības no tām RTK ar PIKC statusu)
IZM PII, PIKC, un arodskola	22 (t.sk. 17 PIKC)
Kultūras ministrijas PII Labklājības ministrijas PII	10 (t.sk. 4 PIKC) 1
Pašvaldības izglītības iestādes (t.sk. 2 – visp.II) Privātās izglītības iestādes	7 (t.sk. 1 PIKC) 8
<i>Profesionālās izglītības programmas 2019./2020.m.g. īsteno – 59 iestādēs</i>	

Arodskola

Profesionālā
vidusskola

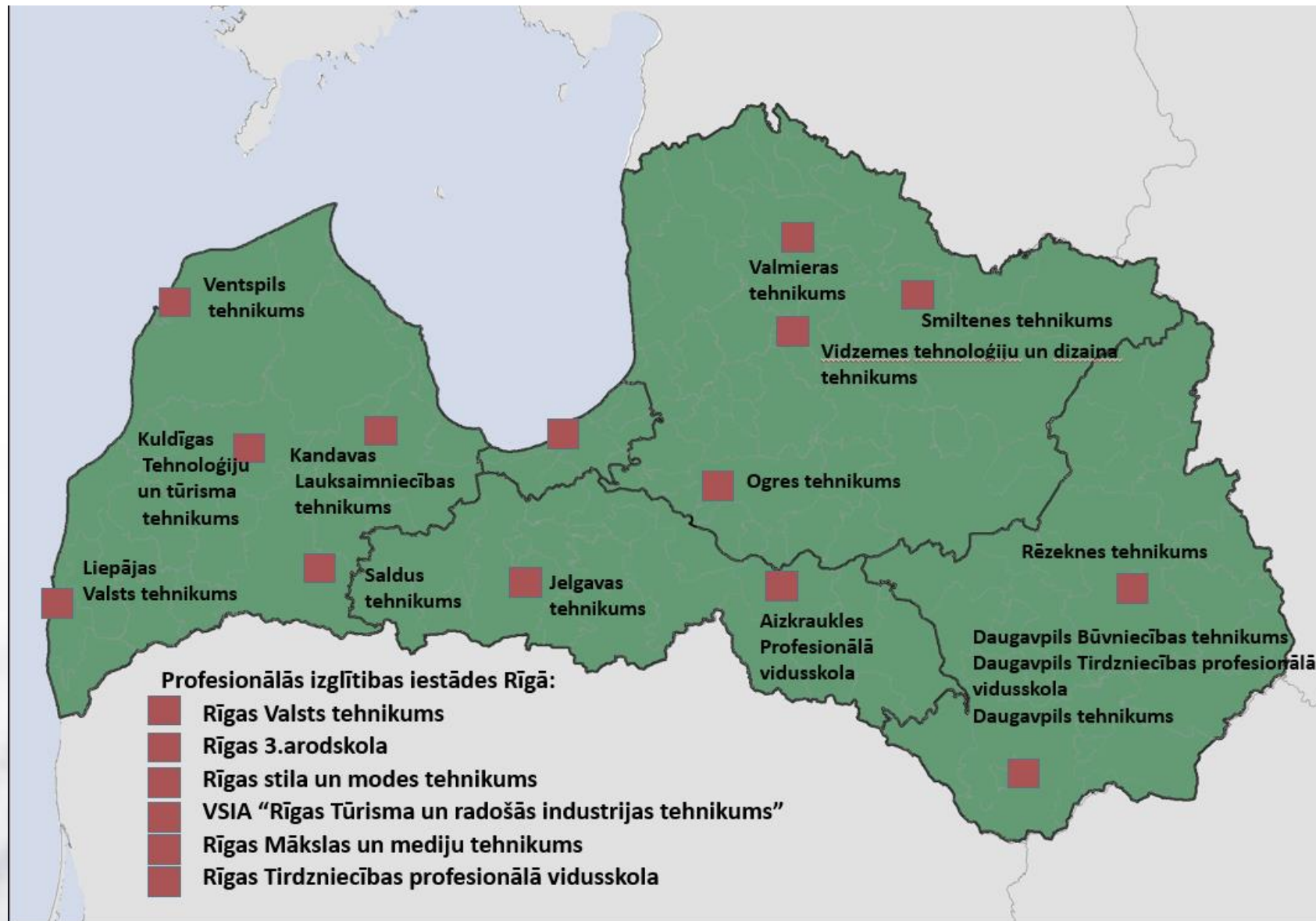
Tehnikums

Koledža

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālās izglītības iestādes

Izglītības un zinātnes
ministrija

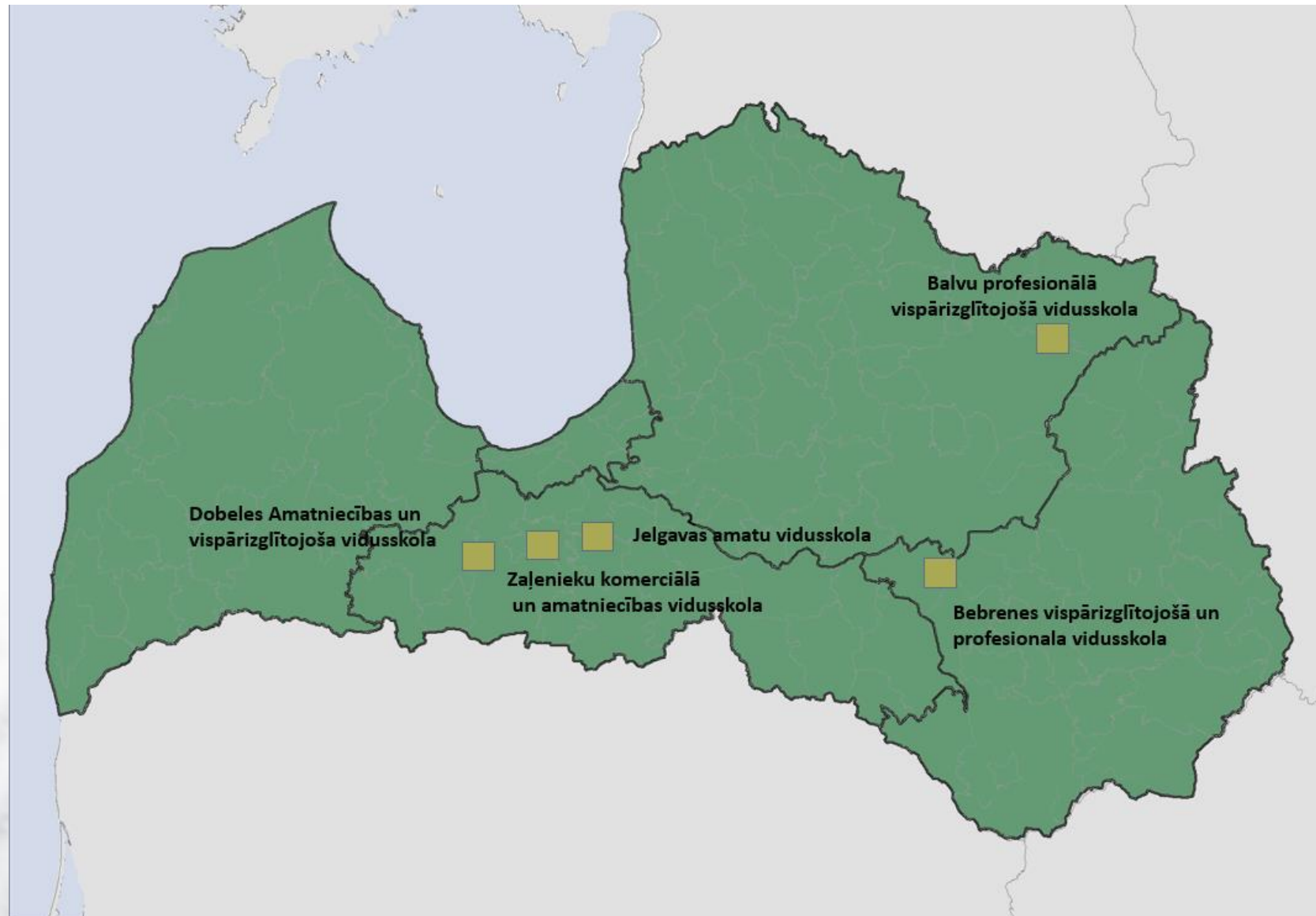
Profesionālās izglītības iestādes - koledžas

Izglītības un zinātnes
ministrija

Pašvaldību dibinātas profesionālās izglītības iestādes

Izglītības un zinātnes
ministrija

PIL grozījumu projekts un NEP darbība

Nozaru ekspertu padomes

1. sniedz priekšlikumus par izglītojamo uzņemšanu profesionālās izglītības iestādēs

2. piedalās PII tīkla attīstības un profesionālās izglītības programmu plānošanā

3. piedalās NKS izveidē, saskaņojot to ar darba tirgus prasībām, un sniedz priekšlikumus par attiecīgajai nozarei nepieciešamām profesijām un atbilstošām specializācijām

4. sniedz atzinumu par profesijas standartiem un profesionālās kvalifikācijas prasībām

5. saskaņo nozares ekspertus dalībai PII, eksaminācijas centru un profesionālās izglītības programmu akreditācijā un profesionālās kvalifikācijas eksāmenos

6. veicina darba devēju sadarbību ar PII DVB mācību atbalstīšanā un prakses organizēšanā

7. Fokusēti definēt galvenās izmaiņas nozares darba tirgū atbilstoši mērķgrupai, izvērtējot darba tirgus attīstības tendences un to izmaiņas

Šobrīd NEP kompetence atbilstoši Profesionālās izglītības likuma 12. pantā no 15.05.2015

12 nozaru ekspertu padomes

Lauksaimniecības un pārtikas rūpniecības NEP koordinē LOSP

Pārējos NEP koordinē LDDK

Kopš 2019.gada jūnija **NEP sekretariāta darbība tiek finansēta no valsts budžeta** apakšprogrammas profesionālās IP īstenošana līdzekļiem

NEP darbības koordinācija ir finansējama no valsts budžeta (ieklauts Profesionālās izglītības likuma 12.panta ceturtajā daļā, papildinot to ar 5.¹daļu)

Izglītības un zinātnes
ministrija

NEP uzdevumi, kurus jāpildina

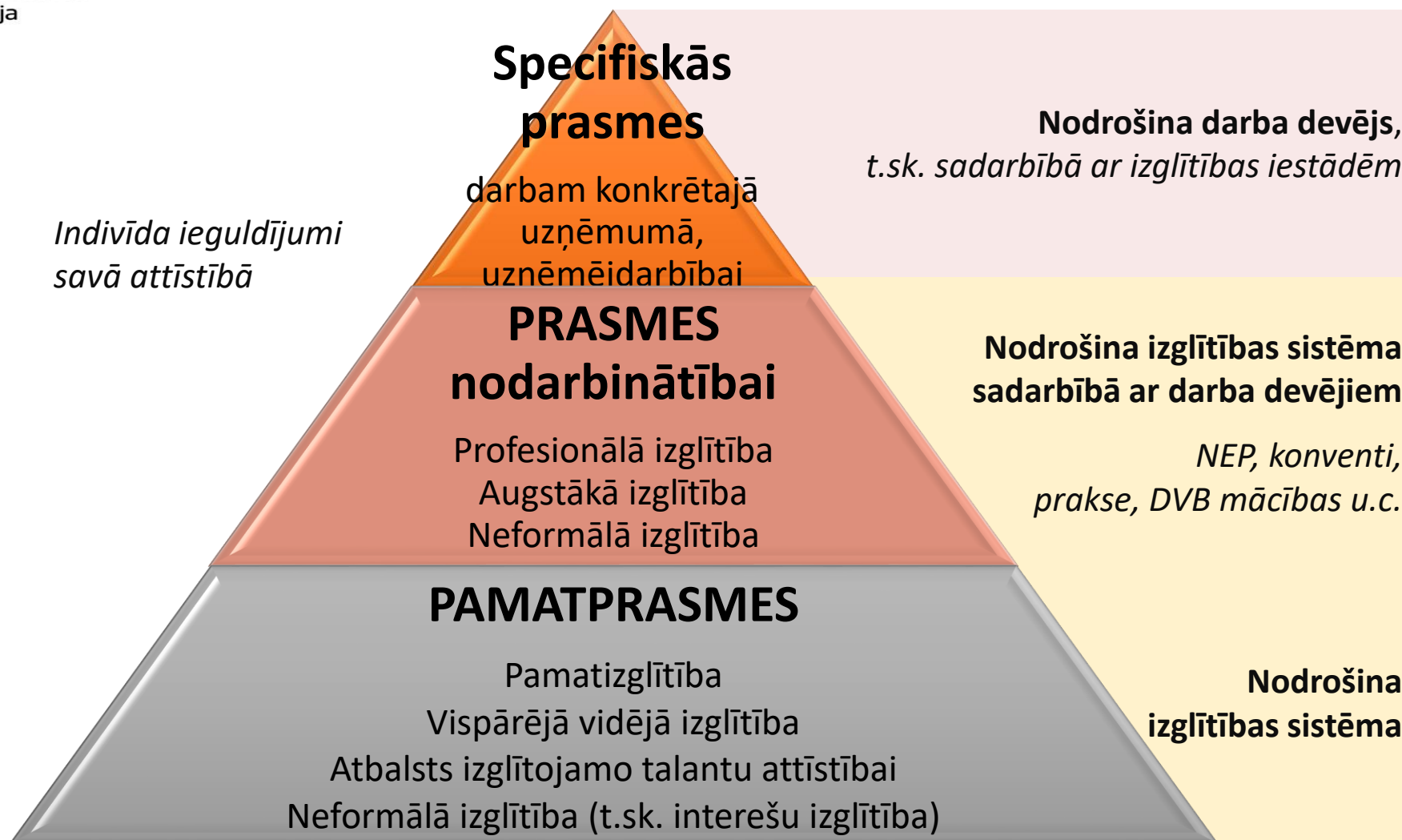
- **Starp visām NEP vērojama atšķirīga situācija** (nozaru pārstāvniecība, NEP locekļu motivācija, pieeja uzdevumu izpildē, analītiskā kapacitāte)
- **Datos balstīti – pamatoti nozaru viedokļi**
analizēt un izmantot EM vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozes, sniedzot priekšlikumus un atzinumus par nozarei nepieciešamo izglītojamo skaitu un par nozarei aktuālām profesijām un profesionālās izglītības programmām
- **izvērtēt nozaru darba tirgus attīstības tendences** un to izmaiņas
- **fokusēti definēt galvenās gaidāmās izmaiņas nozaru darba tirgū** un iespējamus risinājumus
(atbilstoši mērķgrupām- jaunieši, pieaugušie, DVB mācības, prakses)
- **izstrādāt nozaru nākotnes prasmju TOP**
- **Rekomendējams sistemātiski virzīties uz motivētu nozaru pašorganizēšanos**
- **Pārskatīt visu NEP sastāvu** (ņemot vērā, ka nozaru pārstāvniecību vēlams veidot, **ievērojot arī mazo un vidējo uzņēmēju intereses**)

Izglītības un zinātnes
ministrija

Prasmju trīsstūris nodarbinātībai

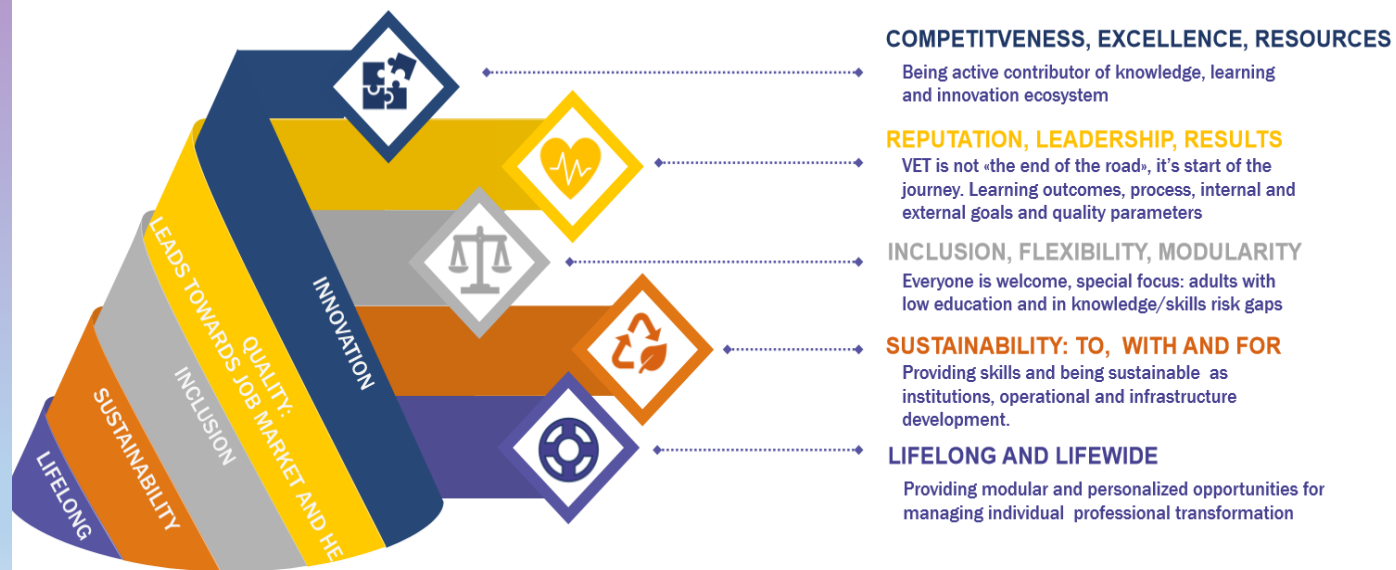

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālā izglītība ir nozīmīgu pārmaiņu procesā

- Izglītības **kvalitāte un efektivitāte** ir izšķiroši svarīga darba tirgum
- Nepieciešamas nodrošināt **prasmju un mācīšanās rezultātu saskaņošanu ar darba tirgus prasībām**
- **Prasmju raksturs nepārtraukti mainās** – tās nav tikai profesionālās prasmes, bet **plaša spektra vispārējās prasmes**, kuru ieguvē liela loma ir **profesionālajai izglītībai mūžizglītības kontekstā**
- Šobrīd svarīga ir virzība uz **inovācijām un ekselenci profesionālajā izglītībā**

- **Infrastruktūra**- videi draudzīgi materiāli un risinājumi
- **Jaunu IP aprīkojums**- STEM un Vides programmas
- **Zaļā skola** - (ieguldījumi resursu taupīšanā, alternatīvā enerģija, lietuss ūdens attīrīšana, atkārtota izmantošana)
- **Digitalizācija** – e-mācību risinājumi, atbilstoši PIKC metodiskajām funkcijām veidots izglītības piedāvājums, IT infrastruktūra, atbalsta sistēma)
- **Karjeras atbalsta sistēma** mūžizglītības kontekstā
- **Atbalsts nodarbinātajiem** (pieaugušo profilēšana, karjeras atbalsts, prasmju fondi, sasniegto mācīšanās rezultātu validācija)

Izglītības un zinātnes
ministrija

Profesionālās izglītības grozījumu projekts mūžilgas mācīšanās veicināšanai

Vienoti mūžizglītības principi (ECVET) – starptautiski atpazīstami termini

Pilnveidota moduļu definīcija → Profesionālā kvalifikācija → **profesionālās kvalifikācijas daļa** → **sasniedzamo mācīšanās rezultātu vienība (unit)**

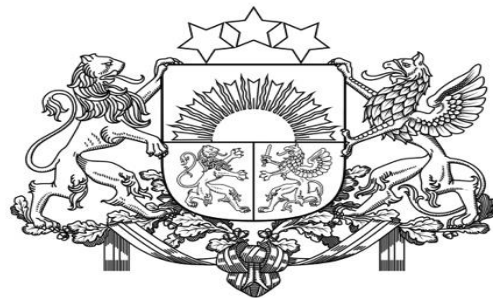
Saistītās profesijas, specializācija, Nozaru kvalifikācijas sistēma

Sasniedzamo mācīšanās rezultātu **novērtēšana, atzīšana un pārnese**

Profesionālās tālākizglītības īstenošanas paplašināšana LKI - 5, LKI - 6, LKI - 7

Profesionālā pilnveides sasaiste ar kvalifikācijas pilnveidi un iespēju paplašināšana

Pāreja uz vienotu **Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras līmeņu** lietošanu profesionālā izglītībā

Izglītības un zinātnes
ministrija

Paldies!

Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta direktore

Rūta Gintaute- Marihina

Ruta.Gintaute-Marihina@izm.gov.lv